

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, na mesec K 3.50; posamezna številka K 1.—. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljeni na:
— „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Kongresni trg št. 9. —

Klerikalci so izdali ženske!

Vsem je znano, s kakim kričanjem se zavzemajo klerikalni časopisi za žensko volilno pravico. Vse je v ognju, „Domo-ljub“, „Slovenec“, „Bogoljub“ in vsa druga klerikalna trobila. Vse kriči in vpije za ženske pravice.

No, kakor že v neštevilnih slučajih, se je tudi tu izkazala klerikalna hinavščina v največji meri. Za občinske zastope pri nas jo imamo, ker se je klerikalci še niso upali potajiti in izdati, a čuje se, da so klerikalni ministri v Belgradu pripravljeni se tudi v tem oziru že „pogajati“, to se pravi, liberalcem na ljubo popraviti že veljavni volilni red tako, da bi se ženska volilna pravica črtala najbrže niso več tako gotovi, da bodo vse ženske drle čez drn in strn za mladimi kaplančki in stare tercijalke za debelimi fajmoštri.

Drugače je pa državni zbor. Kakor smo že omenili, se vse klerikalno časopisje dere na vse grlo in zahteva volilne pravice tudi za ženske. Klerikalci so stavili v državnem zboru tudi že tozadevni predlog, ki so ga vse napredne in demokratske stranke veselo pozdravile.

A tu se pokaže vsa klerikalna farbarija. Ker je bilo vendarle nekoliko upanja, da bi morda ta predlog vendarle dobil večino, ga je klerikalni poslanec iz Štajerske, dr. Hohnjec pred glasovanjem — umaknil.

Iz tega se vidi, da je bilo vse klerikalno vpitje po ženski volilni pravici čisto navadna komedija in da klerikalci vse stvari niso nikdar resno mislili. Kakor neštetokrat, so izdali klerikalci tudi v tem slučaju pravice zatiranih.

Socijalisti smo se za žensko volilno pravico pošteno in do zadnjega borili. V imenu naše stranke je nastopil sodr. V.

Korač in v znamenitem govoru krepko branil in zagovarjal pravice žena. Če mora ženska enako delati, kakor moški, naj ima tudi enake pravice, če mora plačevati ženska direktne in indirektne davke, naj tudi soddločuje pri uporabi teh davkov.

Vse to klerikalnim gruntarjem, dohtarjem in fajmoštrom seveda ne gre v glavo. Zanje je žena še vedno sužnja.

Žene in dekleta! Zapomnite si to klerikalno izdajstvo nad vašimi pravicami, zato se maščujte nad njimi pri občinskih volitvah. Vse, žene in dekleta, vse v KDZ in vse glasujte za kandidate in kandidatice, ki jih bo postavila KDZ.

Kaj je z agrarno reformo?

„Zemlja bodi božja in kmetova“, je proglasil regent Aleksander 1. dec. 1918. Vse stranke so takrat vpile in kričale proti nemškemu baronom in madžarskim grofom, ki imajo nekako 1 četrtino vse naše države v svoji posesti, tamkajšnji kmetje pa nimajo niti toliko, da bi se vsedli na svojo zemljo, ampak so le najemniki in morajo plačevati veleposestnikom ogromno najemnino.

Kako je v Sloveniji, smo že pogosto pisali. Nekako pol milijona oralov naše zemlje in naših najlepših gozdov imajo v svoji posesti tuji veleposestniki.

Kakor rečeno, v začetku so se vlekale vse stranke za agrarno reformo. Posebno smo jo zahtevali mi socijalisti, ki smo postavili zahtevo: Zemlja bodi onega, ki jo res sam obdeluje, to je kmetova. Dobiti zemlje ne smejo oni, ki jo imajo že sedaj dovolj, to je gruntarji, ampak oni, ki jo imajo premalo, to so zlasti bajtarji, mali kmetje, posli in kmetski delavci. V tem smislu je začel krepko delati tudi mi-

nister in naš sodrug V. Korač, ko smo bili socijalisti še v vladi.

Polagoma se je pa stvar zasukala. Ljudstvo se je po prvih revolucijskih mesecih precej pomirilo in klerikalci so si mislili: No, sedaj se nam ljudstva ni treba nič več bati, sedaj smo zopet mi komandante in ljudstvo bo plesalo tako, kot mi hočemo. Enako so mislili liberalci.

Zakaj? Pomislimo samo, da imajo razni škofje, samostani in župnije na sto in stotisoče oralov zemlje. Če bi se torej izvršila agrarna reforma, so ti škofje, opatje, fajmoštri in podobna gospoda nanekrat brez teh neizmernih bogastev. Da to ni šala in da ne pretiravamo, povemo samo, da je imel le zagrebški škof pred vojno vsako leto 7 milijonov K čistih dohodkov od svojih ogromnih veleposestev. Ta gospoda namreč revnemu ljudstvu prav rada pridiguje od sreče in blaženosti na onem svetu, sama se pa, kar je vsem znano, prav nič ne brani blagrov in bogastev tega sveta.

Kdor vse to premisli in preudari, mu bo takoj jasno, zakaj klerikalci morajo biti proti agrarni reformi. Po svojih listih tu in tam še zabevskajo o njej, da nasujejo revnemu kmetskemu ljudstvu peska v oči, dejansko so se pa prav odkrito postavili odločno proti agrarni reformi. Mislijo si: Kmeta farbamo že 30 let in ga bomo lahko še 30 let.

Podobno je z liberalci. Prvotno so bili tudi liberalci za agrarno reformo. No, ker se je pa stvar le predolgo vlekla, veleposestva so pod sekvestrom in razni nemški in madžarski magnatje so prišli v denarne stiske. To so hitro porabile liberalne banke in pod roko nakupile precej veleposestev in umljivo je, da se liberalci sedaj ne morejo več potegovati za agrarno reformo.

Tako je torej ta stvar. Poleg tega je v parlamentu še močna srbska staroradi-

LISTEK.

Alb. Lajovic:

Knjige, časopisi in čitanje.

(Dalje)

Nikakor pa si ne smemo misliti in napačno domnevati, da igraje razumemo to, kar napiše pesnik ali pisatelj. Najprej moramo biti prepričani, da smo doumeli in razumeli posamezne besede in celo delo v tem smislu, kakor ga je pisatelj napisal, ne silimo samega sebe v delo, temveč skušamo z vso pridnostjo, da najdemo čim preje rudečo nit misli, s katero je prepletena cela knjiga. To pa dosežemo najhitreje na ta način, če se h knjigam, ki so nam posebno všeč, zato ker smo se od njih mnogo naučili, zopet in zopet vračamo, če jih ponovno, da stokrat vzamemo v roke. Tako so se v prvih časih krist-

janstva krepili z izbranimi poglavji iz sv. pisma mučeniki, postali so npravno tako močni, da jim najhujše telesne muke niso privabliale na lice solza groze, temveč veselja in radosti. Tako imajo n. pr. protestanti, Angleži še dandanes navado, da bero vsak večer kako poglavje iz sv. pisma, se o vsebini razgovarjajo in debatirajo, da li je prav tako ali tako. Katoličanom pa čitanje sv. pisma menda ni dovoljeno. A vedno znova in znova prebrana in razmišljevana dela svetovne slave postanejo naše meso in kri in mozeg, postanejo podlaga naše npravnosti-morale, kar nam prinese samo koristi. V vsaki veliki pisateljevi stvaritvi tvori temelj kos resničnega človečanstva, ki se mu moramo klanjati in ga iskati neprestano.

Kako važnost polagajo drugi narodi na to, da ljudstvo čita čim največ raznovrstnih knjig, da se iz njih nauči živeti tako kakor to zahtevajo večni zakoni člo-

večanstva, posnamemo lahko iz dejstev da so v vseh zapadnih državah državne javne knjižnice, kjer dobi vsakdo knjigo take vrste, kakor mu je ljuba in prijetna V javno knjižnico spadajo pisatelji vseh svetovnih naziranj, čitati moramo vse, dasi potem lahko ustvarimo sami sodbo o tem, kar je najbolj pravo. Nihče nima pravice, da bi nam predpisoval, kaj smemo, česa ne smemo brati, vodita nas naj le lepota in resnica. Iz razpadle Avstrije so pognale štiri države. Kulturno najvišje stoječa je Čehoslovaška republika, potem pride Nemška Avstrija, za njo pa Jugoslavija. Tudi na polju prosvetnega dela nam mora biti vzor Čehoslovaška republika s svojimi smotrenimi naredbami za povzdigo narodove izobrazbe. Tu moram še prav posebno opozoriti na odredbo ministerstva prosvete o ustanovitvi javnih občinskih knjižnic.

Naredba določa: Vsaka občina, ki

kalna stranka, o kateri smo že mnogo pisali in ki deluje v najtesnejšem objemu z našimi klerikalci. V njej je vse polno veleposestnikov, zlasti mohamedanskih. Vsa ta pobožna in brezverska družba se je torej znašla v najlepšem objemu v tem vprašanju in pogazila je ljudske pravice brez sramu in brez strahu.

Če hočemo torej odgovoriti na vprašanje, kako je z agrarno reformo, moramo reči, da za enkrat — nič, dokler bodo „zastopali“ revno ljudstvo klerikalci in liberalci, ne smemo pričakovati niti najmanjšega koraka glede agrarne reforme. Saj niti volitev v agrarne odbore ne razpišejo.

Kaj se bo ljudstvo res dalo ogoljufati za te svoje najsvetejše pravice? Kaj bo res kmet še vedno tlačanil na veleposestnikovi zemlji?

Vse je odvisno od bodočih volitev v konstituanto. Če bo ljudstvo volilo liberalno in klerikalno, potem se glede agrarne reforme obriše lahko pod nosom. Edina pot, po kateri se da izbojevati agrarna reforma, je ta, da si izbere take zastopnike, o katerih ve, da še niso nikdar izdali pravice in koristi revnega ljudstva, to je socijalistične. Z našo KDZ edino bomo izbojevali agrarno reformo, zato

vsi v Kmetško delavsko zvezo!

Propagandna knjižnica Kmetško delavske zveze.

I. zvezek.

Drugi teden izide

II. izdaja

Kaj hoče Kmetško delavska zveza?

ki bo močno izpopolnjena in preurejena. Obsega: 1. Le vkup, le vkup, uboga gmajna!; 2. Kaj hoče KDZ?; 3. Osrednja KDZ.; 4. Okrožna KDZ.; 5. Krajevne organizacije KDZ.; 6. Gospodarsko delo KDZ.; 7. Kako ustanovimo in vodimo KDZ?

V brošurici so priložena vsa pravila in navodila za delovanje KDZ, naš program in vse, kar mora vedeti vsak naš član o KDZ.

Imeti jo mora zato vsak član in vsi odbori naj jo skupno naroče v čim največ izvodih.

ima več kot 400 prebivalcev mora do 31. decembra 1920 ustanoviti javno občinsko knjižnico, one občine, ki imajo pa pod 400 občanov pa do 31. grudnia 1921. V ta namen mora vsaka občina do 5000 duš postaviti v občinski proračun najmanj 50 v. na osebo, do 10.000 najmanj 60 v. in tako postopoma več in več. Vsaka knjižnica mora obsegati najvažnejša dela vsenarodnega značaja, najmanj 20 odstotkov izmed knjig mora biti poučnih, poleg tega pa morajo biti na razpolago občanom tudi strokovne knjige one stroke, ki je v občini navadna. — Dela brez umetniške in vsebinske vrednosti se ne smejo sprejemati v knjižnico, prav tako ne spadajo v njo nenravne pornografske knjige, indjanke in detektivke in tem podobni pamfleti. V občinah, ki imajo 2000 prebivalcev se izposojajo knjige enkrat na teden, do 5.000 dvakrat, do 10.000 pa 4 krat tedensko, za vsako knjižnico se ustanovi mesto knjižničarja s primerno nagrado. V

Dopisi.

Gračnica pri Rimskih Toplicah.

Dne 23. t. m. je šla kmetica posestnica srednje velikega posestva v Celje na okrajno glavarstvo z namenom, da bi pri gosposki izposlovala njenemu edinemu sinu oprostitev vojaške službe. Njen edinec ji je edina pomoč pri težkem kmetijskem delu, ali gospodje v mestu vzlic temu, da so vedeli za opravičenost prošilke, niso hoteli o tem nič slišati, meneč kmeta je potreba enkrat pošteno zajahati, da bo postal zopet krotek kot popreje. Žena jim je tudi pošteno povedala rekoč jim, da se bodo imenitno urezali, ako bodo na ta način računali, ker s tem ne bodo pri kmetu drugega opravili, kot da se bo močno organiziral v svoji pravi kmečki organizaciji v Gubčevi zvezi. Gosпода seveda ni bila pripravljena na tako krepke besede in je potem ko se je prepričala, da jih niso ušesa varala želela naši junakinji namesto zbogom, marš babaven, tvoj sin pa preje ko pogine boljše bo. Tako je kmetje. Vi pa tej nesramni gosposki najboljše odgovorite, ako vsi pristopite v Gubčevo zvezo, ker le ta kadar bo dovolj močna bo z železno metlo pometla te nesramne črne in pisane gospode iz, od države mastno plačanih uradov.

Iz Semiča.

Vse klerikalno časopisje se na vse grlo dere o potrebi „krščanskih“ društev, kakor so Orlovska in druga. Kaj vse se nauči ljudstvo v teh „krščanskih“ društvih, ki stoje pod vodstvom in delujejo pod blagoslovom prečastite klerikalne duhovščine, najbolje kaže živinsko dejanje, ki sta ga zagrešila dva „krščanska“ mladeniča in seveda navdušena klerikalna Orla na neki 17 letni deklici. Več se nam o tem studi pisati, a ljudstvo bo samo vedelo ceniti „krščansko vzgojo“ v klerikalnih društvih. Kako malo spoštovanja ima ta „krščanska mladina“ pred največjastnejšimi cerkvenimi opravili, se vidi najboljše iz tega, da so Orli pri procesiji sv. Reš. Telesa kadili, Marijine device so se pa prerivale in pehale, kot živina v hlevu. V klerikalnih društvih za poštenega mladeniča in mladenko res ni mesta. Vsi v našo KDZ.

Kapele pri Brežicah.

Sprejmite sodr. urednik tudi iz naših krajev kratek dopis: Pri nas imamo več velikih gospodov, med njimi tudi nekega silno prebrisanega M. F., ki je služil 8 let pri vojaki in bi tudi lepo avanziral, najbrže do generala, če bi se ne končala vojna tako hitro, tako je pa postal samo frajtar. Takega gospoda seveda tudi v občinskem svetu ne morejo bogrešati, čeprav pravijo zlobni jeziki, da je le za 19 kolo. Med vojno je bil hud avstrijski patrijot, ki je vkljub velikemu bogastvu

vlekel mastne podpore. Temu gospodu so „rdečkarji“ silno napoti in utopil bi najraje vse v žlici vode. Prav resno ga svarimo, naj nas pusti v najlepšem miru, sicer mu še drugače posvetimo, ljudstvu naj bode pa njegovo zabavljanje le v izpodbudo, da bo še pridnejše pristopalo v našo KDZ.

Iz Oplotnice.

V Oplotnici je v nedeljo 20. junija priredila JSDS javni ljudski shod, kateri je bil dobro obiskan, še enkrat toliko bi jih prišlo če bi ne imeli kmetje dela na travnikih. Solnce je po dolgem dežju spet zasijalo in kmetje so morali pohiteti, da so spravili seno pod streho. Nič jih ni oviralo priti na shod, akoravno je gospod gerent Leskovar bil hud, da imamo soc. dem. shod in je v svoji jezi lepake z zida trgal. Nič bi ne rekli, če bi bil kakšen šolski pobalin, ampak če napravi kaj takega mož, ki bi se moral brezstrankarsko obnašati, moramo to pribiti in mu povedati, da takšno obnašanje ni lepo. V dolgem govoru je sodrug Koren iz Celja orisal političen položaj in s svojimi čvrstimi besedami spravil ljudstvo spet bližje socialno demokratičnem programu. Povdarjal je nam, da je treba izobrazbe in samouka, v vsaki vasi bo treba, da se čita „Ljudski glas“. Poučil nas je tudi o kancelaragrafu, za kar je žel veliko odobravanje. Pojasnil nam je občinski volilni red. Po shodu se je ustanovila podružnica izobraževalnega društva „Svoboda“. Želimo še večkrat takih poučnih shodov.

Iz Čateža ob Savi.

Pri nas imamo nekega silno kunštnege „samostojneža“. Preje je bil trgovec v Brežicah, sedaj ima dve krasni posestvi, eno pri nas, drugo pa na Bizeljskem. Taki ljudje, to so oderuški trgovci, gostilničarji itd. seveda spadajo v „samostojno“ stranko. Zato je čisto prav, da so tam, za ljudstvo pa med njimi ni prostora. Ali je pravično to, da si eden nagrabi dvajsetkrat preveč zemlje, mi drugi pa nimamo drugega neko kopico otrok. Ta gospod nas hoče sedaj tu odirati, da je groza, zlasti pri oddaji košnje. Skrajni čas je, da izbojujemo agrarno reformo, da ne bodo le oderuhi vsega pograbili in gosposko živeli, ljudstvo bi pa stradalo in garalo. — Dobili smo tudi novega župnika, katerega smo sprejeli zelo veselo, ker je bil v Cerkljah priljubljen. Prosimo ga, če hoče z nami dobro izhajati, naj ne dela tako, kot je delal prejšnji župni upravitelj, pri katerem so gospodarile farovške ženske in pa par vaških petoliznic. Mi socijalisti se bomo obnašali proti g. župniku tako, kakor se bo on proti nam, želeli bi, da bi izhajali dobro.

Po svetu.

Mirovna konferenca

spi. Tu in tam še pridejo skupaj ententni ministri, enkrat tu, drugič tam. Zmrznila je kar sama od sebe. Skleniti ima samo še

mirovno pogodbo s Turčijo

a se je kar ne upa, ker se Turki vedno bolj upirajo. V kolonijah imajo pa Francozi in Angleži na milijone mohamedancev, zato se proti Turkom ne upajo nastopiti pretrdo in sedaj sami ne vedo, kaj bi storili. Ententni kapitalisti so prav v velikih škripcih. Rešiti ima pa mirovna konferenca še nešteto drugih vprašanj, ki ji dela velike preglavice, zato jih odlaga in odlaga. Vse kaže, da še par let ne bo popolnega miru in reda.

Jadransko vprašanje

je prišlo v čuden položaj. Prejšnji italijanski ministrski predsednik Nitti se je trudil, da bi rešil to stvar že enkrat potom sporazuma z nami, sedanji Giolitti se je pa postavil na najsovražnejše stališče proti nam, v čemur ga krepko podpirajo laški

(Dalje prih.)

klerikalci, koje vodi Vatikan in papež sam. Res, lep „sveti oče“ to, ki roko v roki z laškimi brezverci hoče zaslužiti stotisoče naših bratov.

Lahi so res znoreli

v svoji politiki. Dobili so pretekle dni v Albaniji silne batine. Albanci so jih pregnali iz vse dežele, le v Valoni se komaj še držijo. Tudi v Tripolisu so bili zadnje tedne silno tepeni. Iztirali so jih iz vse Afrike, kamor so zabili milijarde imetja. Doma imajo lakoto, neprestane upore in štrajke, dežela je na robu propada, laški ministri se pa še vedno ne izpametujejo in hočejo izzvati za vsako ceno vojsko z nami.

V Nemčiji

se je sestavila nova vlada, ki je popolnoma meščanska. Socijalisti so dobili pri volitvah 11 milijonov glasov in 200 poslancev, absolutne večine pa vendarle nimajo, zato niso mogli sestaviti lastne socijalistične vlade, z meščanskimi strankami pa nočejo sodelovati. Kam bo to Nemčijo pripeljalo, nihče ne ve, če bi le količkaj nastopili proti socijalistom, je revolucija neizogibna. Podobno je tudi v

Avstriji,

kjer socijalisti tudi nočejo sodelovati z zahrbtnimi klerikalci, ki so proti demokraciji armadi in proti davkom na vojne dobičke, kakor pri nas.

Na Češkem

se vrši te dni velik vseslovanski sokolski zlet, katerega se udeležujejo odposlanci iz vsega sveta. Tudi tam je težava z vlado, ker so socijalisti najmočnejši, absolutne večine pa vendarle nimajo, da bi vzeli sami državo v roke. Brez socijalistov je pa zopet vsaka vlada nemogoča.

Esad pašo,

voditelja Albancev so v Parizu ubili Lahi.

Iz Kmetско delavske zveze.

Pravila podružnic razpošljemo v 10 dneh. Potrpate še ta čas.

Prispevkov nekatere podružnice, zlasti one iz mariborskega okrožja še vedno niso poslale. Naj store to čim prej, ker imajo pravico do nakupa pri „Slogi“ le one podružnice, ki redno vpošiljajo prispevke. Enako ustavimo vsem tudi „Ljudski Glas“.

Zvišanje članarine. Kakor objavljeno že v zadnji številki, je osrednje vodstvo na svoji zadnji seji zvišalo članarino za člane na 4 K mesečno, za družinske člane na 2 K. Kdor le nekoliko pozna ogromne stroške, ki so zvezani z izdajo lista, s prirejanjem shodov itd., bo vedel, da je to še vedno malenkostna članarina. Naj sodrugi blagajniki pojasnijo to stvar članom. Stiri krone, to ni niti četrt litra vina danes, o mirovni vrednosti denarja. Je pa komaj 20 vin.

Veselice K. D. Z. Vse krajevne organizacije naj par tednov prej javijo osrednjemu tajništvu, kedaj mislijo prirediti veselico v prid K. D. Z., kakor je sklenilo vsadnjič osrednje vodstvo. 35% čistega dobička ostane podružnici, 65% je za osrednjo K. D. Z. Po možnosti se bo poslalo na veselice govornike iz Ljubljane.

Shodi K. D. Z.

KDZ. priredi z nastopnim dnevnim redom: 1. Ljudski shod; 2. vpisovanje v krajevno organizacijo KDZ.; 3. ustanovni občni zbor KDZ.; — naslednja zborovanja po Sloveniji:

V nedeljo, 4. julija t. l.

V Rogatcu dopoldne in v Rogaški Slatini popoldne: poroča sodr. Prepeluh.

V Malenšah dopoldne.

V nedeljo 11. julija t. l.

V Beznici pri Kranju.

Zaupniki, skrbite za obilno udeležbo ter nam takoj naznanite lokale za gori napovedane shode, kjer naj se vršijo in čas, če bi bilo drugače, boli na mestu. 13 in pol milijrd zlatih kron prodala podn. pr. kje popoldne namesto dopoldne in obratno. Na teh shodih se bo tudi razpravljalo o občinskih volitvah, zato so zelo važni.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

Gospodarsko delo K. D. Z.

Gospodarskim odborom vseh krajevnih organizacij „Kmetско delavske zveze“ naznanjamo, da ima „Sloga“ točasno v zalogi naslednje stvari:

Pšenična bela moka 12 K kg; pšenična krušna moka 8 K kg; ržena moka, bela 12 K kg; ržena moka, krušna 8 K kg; koruzna moka 6 K kg; koruzni zdrob 8 K kg; pšenični zdrob 12 K kg; ječmenova moka 6 K kg; ješprenj 8 K kg; kaša pros. 6 K kg; otrobi 2 K kg; cimet, cel 90 K kg; cvebe 44 K kg; čaj 114 K kg; kava Santos 75 K kg; kava Rio 66 K kg; milo 37.50, 38—40 K kg; olje 1 a 70 K liter; meso prek. 30 K; paprika 68 K kg; poper 66 K kg; rozine 60 K kg; smokve 25 K kg; škrob 47.50 K kg; testenine 19 K kg; testenine II a. 14 K kg; slivovka 40 K liter; rum liter 40 K; vžigalice škatlja — 80 K; krema za čevlje, črna, tucat 48 K; krema za čevlje rum. tucat 49.50 K; slanina prekajena, 48 K kg, nasoljena 43 K kg; sveče 55 K kg. Vsi gospodarski odbori se pozivajo, da proizvedo pri svojih članih, katere stvari in v kaki množini bi člani radi imeli in da naznanijo to takoj potem osrednjega tajništva KDZ. (Ljubljana, poštni predal št. 168) naši „Slogi“, ki bo potem sama pismeno stopila v stik z dotičnim gospodarskim odborom ter mu naznanila cene in vse drugo.

Pripominjamo, da morejo naročevati to blago le one podružnice, ki so obračunale osrednjemu tajništvu za pretekli mesec redno svoje prispevke in le za one člane, ki so plačali prispevke.

Vsi gospodarski odbori se obenem pozivajo, da sporoče potem osrednjega tajništva „Slogi“ tudi pridelke, ki jih ji žele člani prodati (krompir, žito, fižol, vino itd.).

Osrednje tajništvo KDZ.

Iz naše države.

Regent Aleksander se je mudil od sobote do torka na naših tleh. Priredili so mu prav lep sprejem in povsod so se vršile velike slavnosti, katerih se pa mi socijalisti kot republikanci seveda nismo mogli udeleževati.

Parlament in vlada počivata s svojim delom, ker je večina ministrov in poslancev na potovanju. Redno delo se prične zopet 1. julija.

Klerikalci so res komedijanti. Spominjamo se še vsi, kako so pisali pred in med vojno o avstrijskih Habsburgovcih proti srbski dinastiji in kako pišejo danes. Kedaj so govorili in pisali od srca? Nikdar, ker klerikalec sploh nima srca, ampak obrača vedno plašč po vetru, kjer bolj nese.

Volilni zakon se obdeluje v narodnem predstavništvu v podrobnostih. Dosedaj je bilo sprejeto 15 paragrafov.

„Domoljub“, kateremu postaja naš „Ljudski glas“ vedno bolj nevaren, nas hoče na vsak način proglasiti za komuniste. Mi se smejemo, ker nas njegovo lajanje prav nič ne zadene. Vse kaže, da bomo v kratkem morali začeti ponatiskovati razne lepe stvari, ki jih je ta smrdljivi hinavec pisal l. 1914., da bo naše ljudstvo videlo, kaj je „Domoljub“ in da mu zavežemo lažnjivi in podli jezik. To bodo cvetke, ki jih je sam pisal, nas pa on le obrekuje, za svoje trditve seveda ne more prinesiti nobenega dokaza. Tak je „katoliški“ tisk. Vrzite ga iz svojih hiš.

Toča. Dne 10. junija je uničila toča vse poljske pridelke v Breznici nad Skofjo Loko. Česar ni uničila toča, je pa odnesla voda, ki je podirala drevje, jemala mostove in poplavlila skraj vsa žita in travnike. Kaj takega ne pomni niti najstarejši ljudje.

Črne koze so se pojavile v okolici Rajhenburja. Žrtev je veliko.

Davek na kočije in avtomobile je naložila ljubljanska občina in sicer od 500 do 3000 kron letno, dalje na postelje v hotelih in prenočiščih, v kolikor bodo rabljene. Tudi električna železnica poviša svoje tarife od 1 K na 1.20 K. Prav je tako Davek naj plača bogataš.

Nobenih potovalnih listin ni treba več za potovanje po naši državi. Treba je le, da ima vsakdo svojo osebno legitimacijo s sabo.

Občutna kazen za tihotapca. Hrvatska Obrana prinaša vest, da so zaplenili znani osebi tri vreče vtihotapljenega tobaka in 994 zavirkov igralskih kart. Vsled tega je bila dotična oseba obsojena na kazen več kakor 1.500.000 K.

Na Hrvaškem so se vršile v večih krajih, kjer so dobili komunisti večino v občinskih odborih, ponovne občinske volitve. Zanimivo je, da so pri ponovnih volitvah komunisti skoro povsod zelo propadli. Ljudstvo vidi, da to niso resni ljudje.

Angležem diše naši rudniki. Angleži se zanimajo za naš rudnik v Ljubiju pri Prijedoru v Bosni in se potegujejo za nakup. Razširila se je že celo vest, da so rudnik kupili, kar pa dozda še ni resnica. Rudnik v Ljubiju je eden največjih rudnikov z železno rudo na evropskem kontinentu. Ruda vsebuje 48—54 odstotkov železa, kar je redko. Produkcija znaša dnevno 150 vagonov, pa se lahko dvigne do 260 vagonov. Upamo, da naša vlada ne bo tako kratkovidna, da bi za 13 in pol milijrd zlatih kron prodala podjetje, ki pomeni za državo 100 milijard dohodkov.

Državni proračun za leto 1920.—1921. Finančni minister Stojanovič je izdelal proračun za leto 1920.—1921. Po tem proračunu znašajo mesečne potrebe naše države 300 milijonov dinarjev ali za celo leto 3.600.000.000 dinarjev.

Javna varnost v južni Srbiji je še vedno slaba in bo najbrže potrebna obširnejša akcija orožništva in vojske, da se vzpostavi red in mir.

Ne na Francosko. Agentje iščejo okrog delavce in jih pregovarjajo, naj gredo na Francosko. Svarimo vse, naj se ne dajo speljati.

Gospodarske vesti.

Popis živine in voz. Ministrstvo za vojno in mornarico je odredilo, da se izvrši opis, pregled in zaznamovanje živine, vseh voz in vse opreme, ki je pri prebivalstvu. Ta popis je potreben zato, ker se mora v vojne seznamke vseh enot vpisati tren, ki bi se potreboval ob vojni. Ker bi tuji in protidržavni agenti mogli popis izrabljati za agitacijsko sredstvo da bi iz-

zivali nezadovoljnost in morda tudi odpor med prebivalstvom, se s tem razpisom pojasnjuje, da namen popisu ni jemati živino in vozove od prebivalstva, ampak popis se bo vršil samo zato, da se izve, kdo, koliko in kaj ima, kar bi se moglo uporabiti ob vojni. Ta popis izvrše najprej občinska oblastva pod vodstvom in nadzorstvom okrajnih glavarstev, pozneje, po priliki meseca avgusta ali septembra, pa ga izvrše posebne vojaške komisije.

Sajenje tobaka dovoljeno. Vlada je dovolila, da se sme pričniti s prihodnjim letom tudi v Sloveniji saditi tobak. Tozadevna dovoljenja bo izdajala uprava monopolov. V Sloveniji se bo gojil predvsem tobak za pipo.

Nov denar od 2 do 100 par in od 1 do 5 dinarjev pride pri nas v najkrajšem času v promet.

Letošnja žetev v naši državi je proračunana na 1 milijon 200 tisoč vagonov pšenice in koruze.

Kako je z dolgovi stare Avstrije? Avstrija je imela ob razsulu sledeče dolgov: vojna posojila 35 milijard, dolgovi pri avstroogrski banki (bankovci) 29 milijard in pol, posojila pri raznih drugih bankah 2 milijardi in pol, posojila v Nemčiji 20 milijard, posojila v drugih državah poldruga milijarda, dolgovi pri vojnih dobaviteljih dobre tri milijarde; skupaj do malega 92 milijard. Od tega bo morala prevzeti Avstrija 60 milijard, Jugoslavija 11 milijard in pol, ostalo pa druge nasledstvene države.

Kaj bo z vojnimi posojili? Finančni minister je sklenil, da se v najkrajšem času vsa vojna posojila v Jugoslaviji popišejo in žigosajo.

Poštnina za inozemstvo se zviša za pisma na 2 K, za dopisnice pa na 80 vin.

Drobiž.

Španska bolezen v Ameriki. Iz ameriških uradnih statističnih podatkov je razvidno, da je umrlo v Zedinjenih državah leta 1918. več oseb, kakor kdaj prej v zgodovini republike. Umrlo je 1.471.367 oseb. Za špansko influenco in pljučnico je umrlo 477.467 oseb, to je 32 odstotkov vseh smrtnih slučajev.

Življenska zavarovanja so v Ameriki zadnja leta znatno poskočila. Glasom neke statistike znašajo zavarovanja leta 1919. 3 milijarde dolarjev ali 64 odstotkov več nego leta 1918.

Pijančevanje je največji vzrok ljudskih bolezni in uboštva. Po zadnji statistiki se je spilo na Kranjskem v enem letu 5 milijon. 500.000 l žganja, 13.000.000 l piva in 15.200.000 litrov vina. Zato množine alkoholnih pijač se je izdalo blizu 40 milijonov kron. Slovenci izdamo za opojne pijače vsako leto blizu 100 milijonov kron, a zemljiškega davka plačamo na leto kake 3 milijone kron. V bivši Avstriji se je izdalo za opojne pijače vsako leto 2500 milijonov kron. To je več, kakor je leta 1913. izdala Avstrija za vse uradnike in za vso vojsko na suhem in na morju.

Brihten pastor. Angleški listi prinašajo dogodbico, kakšnega sredstva se je poslužil neki pastor na deželi, da je dosegel izboljšanje plače. Nedavno je po končani pridigi pokazal občinstvu posodo, v kateri se je nahajalo 48 jajc, in dejal: Toliko jajc je dobil moj pokojni predhodnik pred 75 leti za en šiling. Nato je pokazal drugo posodo s 24 jajci in rekel: Toliko jajc je dobil njegov naslednik za en šiling. Končno je izvilkeel iz žepa malo škatlico s dve-ma jajcema, rekoč: A jaz dobim danes toliko jajc za en šiling. Raje so mu takoj nato povišali plačo.

Mnogoženstvo v Perziji pojemlje. V višjih krogih ga skoraj ni več. Tudi na kmete nima več nekdajne privlačne sile. Odličen Perz je pravil, da so velikanski stroški, ki jih povzročajo mnogoženstvo, vzrok tega socialnega pojava. Poleg tega — kar je neki najhujše — so zapadni nazori, nabrani največ iz romanov, zbudili v perzijskih ženah ljubosumnost in mnogoženstvo je postalo s tem mučno za moše.

24 milijonov kron za roman. Po poročilu „New-York-Tribune“ je bilo nedavno izplačano za dovoljenje naprave filma po romanu „Way down East“ ameriškemu pisatelju Williamu Bradyju 175.000 dolarjev ali 24 milijonov naših kron. Filmski režiser D. W. Griffith, ki je za to velikansko vsoto dobil pravico napraviti film po omenjenem romanu, je plačal nekaj prej 150.000 dolarjev za drugi ameriški roman pod naslovom „Romanca“. Ameriški pisatelji so pač srečni in zavidevanja vredni!

V Rusiji brijejo zastoj. Moskovska sovjetska vlada je izdala naredbo, po kateri dobi vsak državljani sovjetske Rusije legitimacijo za brezplačno britje in striženje las.

Londončanke bi rade posnemale moške tudi v pijančevanju. Neki londonski list poroča, da v sedanjem času ni prav nič nenavadnega, videti dekleta ki popivajo po gostilnah in se včasih nahajajo tudi v položaju, v kakršnem vidimo čisto pijane razgrajace. List pripominja, da so to sadovi minule vojne. Tekom vojne so bila dekleta prepuščena samim sebi, in ni bilo nikogar, ki bi jih spremljal k raznim zabavam. Zato so začele zahajati same v gostilne in se tako navadile pijančevati. Mnogo gostiln je, ki ne dajo več pijače mladim dekletom, ako niso v spremstvu starejših žensk ali moških. — Pa kakor pri nas, tako tudi v Londonu niso gostilničarji v tem oziru preveč tankovestni, in točijo pijačo vsakomur, kdor jim le pokaže denar.

Podganja koža. Nekateri francoski rokavičarji so začeli prdizvajati fine ženske rokavice iz kož navadnih podgan. Na to idejo pa rokavičarji niso prišli radi tega ker je podganja koža cenejša od antilopje ali jelenje kože, temveč ker se da podganja koža zelo fino pripraviti za rokavice. Sicer pa ideja ni popolnoma nova. Že v 18. stoletju je delal neki čevljar ženske šolne iz podganje kože in je potreboval za en šoln šest podganjih kožic, ker je samo del kože na hrbtu dovolj močan za takšno uporabo. Poprej so krasile podganje kože žensko nogo, sedaj pa bodo žensko roko.

Petrograd — Leningrad. Po vesteh iz Stockholma se bo na čast Ljeningove 50-letnice imenoval Petrograd — Leningrad.

Novi Lurd. Iz Pistoje v Italiji se poroča: Nedavno se je razširila tukaj govorica, da se je nekim kmetskimi dekletom iz vasi Casagaldi prikazala Marija. Glas o tem čudežu je vznemiril vse prebivalstvo v okrožju. Tisoči in tisoči ljudi romajo sedaj na dotični kraj, molijo in se postijo. Mnogi izmed romarjev trdijo, da so tudi oni videli mater božjo. Duhovščina po naredbi iz Rima še ni preiskala, kaj tiči za tem čudežem, najbrže seveda sleparija, kot navadno.

Metuzalemi novejšega časa. Sveto pismo govori o velikanski starosti, katero so dosegle nekatere svetopisemske osebe. Pa tudi v novejši dobi so doživeli nekateri ljudje veliko starost. V cerkvenih matrikulah v Londonu najdemo, da je neki Thomas Carn bil rojen 1588 in umrl še-le 1795. Živel je torej 207 let. Zlasti v Škotski je dosti zelo starih ljudi. Neki angleški list prinaša več slučajev, od katerih hočemo navesti sledeče: Sv. Mungo, ki je osnoval glasgowsko škofijo, je doživel 185 let.

Isto starost je dosegel neki Peter Zorsay. Angleški kmet Toma Paris je umrl v 152. letu svoje starosti, zapustivši sina starega 127. let. Paris se je v 120. letu starosti oženil z neko udovo, ki je dejala, da se mu sploh ni videlo, da je toliko star. H. Jenkins, ki je umrl l. 1670., je bil 167. let star. Pred kratkim je umrl neki kmet v 160. letu, zapustivši vdovo z mnogimi otroci, od katerih je najstarejši 103. leta, a najmlajši 9. let star.

Kje imajo ženske najlepše roke. Neka ruska narodoslovka je spisala razpravo o lepoti rok nežnega spola pri raznih narodih. Prihaja do zaključka, da imajo Kitajke najlepše roke. Za njimi pa poljske židinke. Prsti so ozki, mehka je roka kakor baržun, oblika fina. Grde roke imajo Angležinke in Nemke. Prav lepe roke imajo Španjolke in s svojimi kretanjami jim umejo dati nepopisno dražest.

Iz tiskovnega sklada KDZ.

Za tiskovni sklad K. D. Z. je daroval Andrej K. Sprogar Elizabeth N. J. Amerika 110 K, iskrena hvala za ta dar. Želeti bi bilo, da se tudi drugi sodruzi, bodisi doma ali v tujini, spomnijo na našo K. D. Z. ter začnejo nabirati za naš tiskovni sklad, ker s tem podprejo res eno moč, katere se bori za proletarske pravice.

Proletarci vseh dežel združite se!

Osrednje tajništvo.

Listnica uredništva in tajništva.

J. S. Boh. Bistrica: Na Vašo prošnjo, da vam povemo imena lekarn, vam naznanjamo tukaj par, na katere se obrnite: Sušnik, Marijin trg, Piccolli, Dunajska cesta, Levstek, Resljeva cesta, Trnkoczy. Mestni trg, vse v Ljubljani, potem Feller, Stubica (Hrvaško).

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in živci vam odpuvedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava, želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza-trg št. 358 (Hrvaška).

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vsake delavnice od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročilu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane stenice-škurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10,—, za podgane in miši K 10,—; za ščurke K 10,—, a posebno močna vrsta K 20,—; posebno močna tinktura za stenice K 10,—; uničevalec molje K 10,—; prašek za uši v obleki in perilu K 6,— in 10,—; proti mravljam K 10,—; proti ušem pri perutnini K 10,—; prašek proti mrčesom K 6,— in 12,—, proti ušem pri ljudeh K 5,— in 10,—; mazilo za uši pri živalih K 6,— in 10,—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 10,—; mazilo proti garjam K 10,—

Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.